

ქართული გვარები: ფუბეთა სემანტიკა; სტრუქტურის საკითხები

ლალი ფარულავა

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე გამოყენებითი ენათმეცნიერების მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად

გამოყენებითი ენათმეცნიერება

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: შუქია აფრიდონიძე, პროფესორ-ემერიტუსი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2019

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორის მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაყენებლად მიღებულ ან დასაცავად გამოყენებულ მასალებს, ასეთი მასალები ნაშრომში გამოყენებული იქნება მხოლოდ ციტირებული ან მოხსენებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ლალი ფარულავა

26.06.2019

სარჩევი

აბსტრაქტი.....	1
Abstract.....	2
შესავალი.....	3
<i>საკვლევი თემა</i>	3
<i>კვლევის მნიშვნელობა</i>	4
<i>საკითხის აქტუალურობა</i>	5
<i>კვლევის მიზანი</i>	5
<i>საკვლევი კითხვები</i>	5
<i>კვლევის ობიექტი და მეთოდები</i>	6
ლიტერატურის მიმოხილვა.....	7
I თავი. საქართველოში გვარის წარმოშობის ისტორია	9
1.1. <i>ტერმინის განმარტება</i>	9
1.2. <i>საქართველოში გვარის წარმოშობა</i>	10
1.3. <i>როგორ ვრცელდებოდა გვარი ქართულ საზოგადოებაში</i>	12
II თავი. ქართული გვარების დაბოლოებები	13
2.1. <i>-ძე, -შვილი-ზე დაბოლოებული გვარები</i>	13
2.2. <i>-იან, -ია, -უა (-ვა)-ზე დაბოლოებული გვარები</i>	14
2.3. <i>-ელ, -ურ (-ულ)-ზე დაბოლოებული გვარები</i>	15
2.4. <i>-ყვა, -ში, -ტი-ზე დაბოლოებული გვარები</i>	15
<i>უსუფიქსო გვარები</i>	16

III თავი. ქართული გვარები თემატური ჯგუფების მიხედვით	17
3.1. საკუთარი სახელებისგან წარმოქმნილი გვარები.....	17
3.2. ხელობა-საქმიანობის ამსახველი გვარები.....	43
3.3. წარმომავლობისა და ეთნონიმებისგან წარმოქმნილი გვარები.....	45
3.4. სხვა საშუალებებით წარმოქმნილი გვარები.....	50
დასკვნა.....	53
ბიბლიოგრაფია.....	55

აბსტრაქტი

წინამდებარე ნაშრომის მიზანია ქართული გვარების კვლევა. მათი კლასიფიკაციისა თემატურ ჯგუფებად და სტრუქტურის ჩვენების მიმართულებით.

ქართული გვარები მრავალრიცხოვანი და მრავალფეროვანია. მრავალფეროვნობა განპირობებულია გვარის მაწარმოებელი დაბოლოებისა და ფუძეებად გამოყენებული სიტყვების ლექსიკური ნაირგვარობით.

კვლევისათვის გამოყენებულია სტრუქტურულ - აღწერითი მეთოდი.

ნაშრომის ძირითადი ნაწილი შედგება სამი თავისგან: I. საქართველოში გვარის წარმოშობის ისტორია, II. ქართული გვარების დაბოლოებათა ანალიზი და III. გვარების ფუძეთა კლასიფიკაცია თემატური ჯგუფების მიხედვით.

პირველ თავში მიმოხილულია ქართული გვარების მოკლე ისტორია და მათი წარმოშობის პირობები. განმარტებულია ტერმინი „გვარი“ და განხილულია სხვადასხვა მეცნიერის მოსაზრება ტერმინთან დაკავშირებით.

მეორე თავში დაწვრილებითაა განხილული ქართული გვარების ყველა მაწარმოებელი დაბოლოება.

საქართველოში გავრცელებულ გვარები ნაირგვარი შედგენილობისაა. გვარების ფუძეებად გამოყენებულია საკუთარი სახელები, ხელობისა და თანამდებობის აღმნიშვნელი სიტყვები, ტოპონიმები, ეთნონიმები და სხვ.

მესამე თავი წარმოდგენილია გვარების თემატური ჯგუფები. მასალა ძირითადად მოპოვებულია თბილისის ვრცელ სატელეფონო ცნობარში დაფიქსირებული ქართული გვარების სიის საფუძველზე. ისინი დაჯგუფებულია გვარების გავრცელების კლებადი სიხშირის მიხედვით.

Abstract

The present work is dedicated to the problem of Georgian surnames especially, of Georgian surnames' their semantic and structural classification.

The main method of research of Georgian surnames is descriptive.

The fundamental part of this work consists of three chapters: I. The brief history of Georgian surnames, II. The structure of Georgian surnames and III. Semantic groups of Georgian surnames.

The brief history of Georgian surnames is reviewed in the chapter. The term „Surname“ is explained and there is examined various scientist's deliberation about the term.

The most productive endings of Georgian surnames are described in detail in the second chapter.

The surnames spread in Georgia, have different radical words: The Proper names, the trade's and post's defining words, toponyms, ethnonyms ect. The last third chapter is dedicated to semantic classification of Georgian surnames.

All the Georgian surnames are classified according to Tbilisi flats telephonic book.

The labour includes an interesting information for students and readers, who have an interest about the surnames.

The main source of collection of Georgian surnames' is Tbilisi flats' Telephonic book, and all the Georgian surnames' are put in order according to frequencies of their endings.